

“WE HEBBEN PENDELAARS NODIG TUSSEN TWEE WERELDEN”

IN GESPREK MET DS. KEES VAN EKRIS

WAT IS DE TOEKOMST VAN ZENDING? EN HOE HOUDT ZENDING TOEKOMST IN DE KERK? WIE 125 JAAR OUD IS, BLIJFT GEROEPEN DAAROVER NA TE DENKEN. ONS JUBILEUM IS EEN MOOIE AANLEIDING OM DS. KEES VAN EKRIS OP TE ZOEKEN. HIJ GEEFT ALS SCRIBA LEIDING AAN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND IN EEN SPANNINGSVOLLE TIJD, MAAR HIJ IS OOK OUD-COLLEGA.

TEKST MARTIJN VAN DEN BOOGAART

In 2002 pakte Kees samen met zijn vrouw Arianne zijn koffers en vertrok namens de GZB naar Java, om daar als docent Oude Testament en toerustingspredikant aan de slag te gaan. Hij is erdoor gevormd, zegt hij. Ik ga met hem daarover in gesprek, maar leg hem ook vragen voor waar ik als directeur mee worstel.

ALS ZENDINGSWERKER MOET JE ALTIJD EEN BEETJE ‘RAAR’ BLIJVEN, ZEI JE OOK IN EEN LEZING BIJ EEN AFSCHEID VAN MEDEWERKERS VAN DE GZB. HOE DOE JE DAT ZELF?

“Java heeft mijn gevoelsleven diep geraakt. En ook mijn theologie. Dus ik heb geen keuze. We waren jong, net dertig, we hadden geen kinderen en maakten heftige dingen mee. Die ervaringen vormen je, net als de vriendschappen die ik opdeed. Het zijn innerlijke werkelijkheden voor mij geworden. En het ‘rare’ zit hem erin dat ik vaak denk: ‘Ik snap het, maar er zit ook nog wat anders...’. Mijn innerlijke werkelijkheid die mede is gevormd op Java, verplicht me om me niet in te graven in het lokale, het kleine, in Breukelen, bij de IZB of in de Nederlandse kerk. Natuurlijk is dat soms irritant voor mensen: ‘Wacht even, we hebben het over dit thema en dan begin jij weer over Indonesië!’ Maar als je dat op een gerijpte manier doet, zonder te romantiseren, laat je zien: er is een ander perspectief mogelijk.

ZENDING HEEFT ALTIJD IETS INGEWIKKELDS. ER IS EEN BOEK MET DE TITEL ‘HET VERDRIET VAN DE ZENDING’. WAT ROEPT DAT BIJ JOU OP?

“Zo’n zin ontregelt onze mooie verhalen over zending een beetje. Het dwingt je tot een reflectie over dingen die wat verborgen

bleven. Ik denk aan onze hoogmoed. Want die was er ondanks onze goede opleiding aan het zendingsinstituut van de kerk. Daar werden we gescreend en gemangeld op onze pretenties en op ons niet willen luisteren. Maar toch: op Java ben ik me bewust geworden dat mijn huidskleur en mijn analytische en verbale scherpte iets overweldigends hadden voor mijn studenten. Niet dat ik vind dat je daarom zou moeten stoppen met uitzenden. Alsof wij een soort oerzonde van kolonialisme zouden hebben die dat onmogelijk maakt. Dan capituleer je. Juist een uitzending is een ideale leerweg om je bewust te worden van een heerszuchtige, koloniale mindset, en je daarvan te bekeren. Het is een geestelijke opdracht om je bewust te zijn van de subtiele manier waarop jouw kennis en huidskleur kunnen zorgen voor ongelijkheid. En dan heb ik het nog niet over geld, technologie, zorgsystemen, een paspoort, wat allemaal iets laat zien van je ‘bevoorrechte’ positie (die doorwerkt in je theologie en houding). Het is ook leerzaam voor ons achterland dat je ziet dat een zendingsorganisatie moedige stappen zet om die dingen onder ogen te zien en te erkennen.”

JE GAF LES AAN ANDEREN, MAAR WAT LEERDE JE DAAR ZELF VAN?

“De magie van het lesgeven vond ik om zó aanwezig te zijn dat er geestes... Verder lezen? Bestel magazine **Vuur!** ik het bijbelboek Job met jonge twintigers uit heel Indonesië. De afspraak was: ik leer jullie Hebreeuws en dat reik ik jullie aan, maar jullie hebben een heleboel andere dingen die ik niet heb. Jullie hebben ervaringskennis van armoede, corruptie en